

BLUMENTÁL

Ročník XXII

Číslo 7

Júl 2011

Svätí Cyril a Metod - naši vierozvestovia a spolupatróni Európy

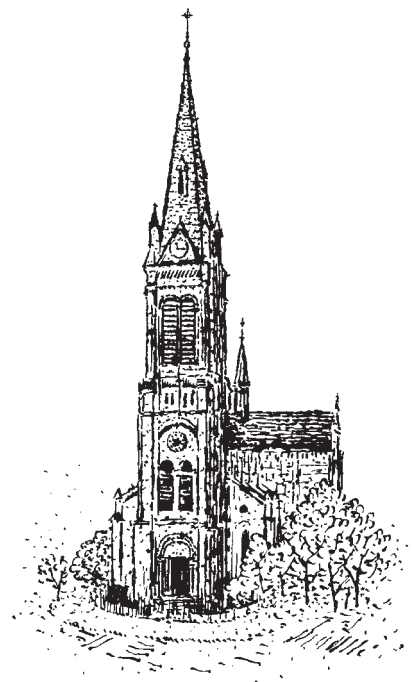
V poslednom období, keď sa hovorí o problémoch, ktoré kvária Európu, často počujeme o nedisciplinovaných členoch eurozóny, o zmysluplnosti prípadnej pomoci a o budúcnosti spoločnej meny. Inou pertraktovanou témou je baktéria E.coli, otázka odškodnenia poľnohospodárov v krajinách, ktoré boli dotknuté nepotvrdenými informáciami o zdroji nákazy. Vieme si predstaviť, žeby sa v spoločnosti a v médiách rozpútala oduševnená diskusia o tom, ako Európu opäť postaviť na nohy po duchovnej stránke?

Práve sviatok našich vierozvestov sv. Cyrila a Metoda je pre nás príležitosťou uvedomiť si a vyzdvihnúť význam misie solúnskych bratov nielen pre náš národ a stredo európsky priestor, ale aj pre celý náš kontinent.

Kristova výzva *Chodte teda a učte všetky národy!* (Mt 28, 19) presahuje akékoľvek geografické, kultúrne a etnické ohraničenia. Sme vďační sv. Cyrilovi a Metodovi, že poslúhajú tomuto evanjeliovému príkazu opustili svoju vlasť a prišli do krajiny našich predkov. Zamysleli sme sa niekedy nad dôležitosťou tohto ich kroku? Veď opustili Byzantskú ríšu, kultúrne najvyspelejšiu oblasť vtedy známeho sveta a vyhovelí žiadosti ich cisára Michala III. a nášho kniežaťa Rastislava. Ich príchod do krajiny Slovienov znamenal vykročenie v ústretu nejstej budúcnosti. Keď dnes niekto dostane ponuku pracovať alebo študovať v zahraničí, na jednej strane je takáto možnosť vždy lákavá, a človek predsa zvažuje, kalkuluje, či to bude adekvátne rôznym aktuálnym alebo potenciálnym rizikám a ťažkostiam. Solúnski bratia v podstate nemali dôvod zanechať svoje postavenie v spoločnosti a na cirkevnom poli vo svojej domovine. Napriek tomu vykročili na cestu k nám. Bolo to požehnané, Božou Múdrostou a Prozreteľnosťou inšpirované rozhodnutie.

Blahoslavený Ján Pavol II., ktorému ako slovanskému pápežovi vďačíme za vyhlásenie sv. Cyrila a Metoda za spolupatrónov Európy, v encyklike *Apoštoli Slovanov* v reflexii nad tajomstvom úspechu ich misie u našich predkov, prichádza k dvojakému záveru: V prvom rade ich duchovný úspech bol dielom Božej milosti. Ježišovo tvrdenie *Bezo mňa nemôžete nič dosiahnuť* (Jn 15, 5) je pretavené aj do nášho príslovia: Bez Božieho požehnanie daromné sú všetky ľudské námáhania. Ale ich úspech, ako zdôrazňuje nedávno beatifikovaný pápež, bol aj prejavom ich úprimných ľudských snáh. Na rozdiel od franských panovníkov pri pokresťančovaní pohanských Sasov alebo neskôr teutónskych rytierov v Prusku, ktorí v rozpore s duchom Evanjelia pri šírení viery použili meč, solúnski bratia si získali nielen elitu nášho národa, ale aj pospolitý ľud svojou vládňosťou. Prejavom ich empatie neboli len prázdne gestá. Skutočnosť, ako sa už pred príchodom do našej vlasti pripravovali na svoje poslanie - ich znalosť slovanského jazyka, nimi vytvorená hlaholika - pismo zodpovedajúce našej reči a preklady najdôležitejších biblických, liturgických kníh a spisov dôležitých z hľadiska legislatívy, sú jasným dôkazom, ako vážne brali svoje poslanie. Zároveň sú svedectvom ešte čohosi iného - úcty k našej krajine a k nášmu ľudu. Neraz aj dnes k nám zavítajú „hostia“ z rôznych tajuplných inštitúcií, ktorí sa dehonestujúco vyjadrujú o našom národe a sebavedome si myslia, že sa okamžite musíme postaviť do pozoru. Obdivujeme nielen múdrosť našich vierozvestov, ktorí vyúsili, ako môžu napomôcť nášmu duchovnému i kultúrnemu rozletu, ale aj ich pokoru, že napriek krajine ich pôvodu - kultúrnej veľmoci, akou Byzancia nepochybne bola - nezavítali k nám s nadutosťou a opovrhovaním. Vo svojej intuícii objavili nepochybne veľa ušľachtilého v našej mentalite, čím napríklad my môžeme obohatiť univerzálnu Cirkev. A tu by som rád poukázal na jednu črtu v našom národe, ktorú určite môžeme považovať za pozitívum. Hovorí sa, že sme národ holubičí. V tomto tvrdení je zaiste kus pravdy. Nie som si vedomý toho, že by naši predkovia nepriateľsky prijali franských a iroškótskych misionárov. Dokonca musím vyjadriť určitý obdiv k týmto hlásateľom evanjelia, že aj napriek rečovej bariére sa usilovali oslovit ľud Veľkej Moravy. Ich účinkovanie u nás nebolo až také marginálne, ako sa občas prezentuje. Pribinov kostol v Nitre, ktorý posvätil okolo r. 828 salzburský arcibiskup Adalram, kostolík v Kostofanoch pod Tríbečom alebo prebiehajúci archeologický výskum v obci Bojná neďaleko môjho rodiska, môžu ešte v mnohom doplniť, ba aj prepísať naše dejiny. (Tu sa chcem len v krátkosti zmieniť, že v rámci príprav na 1150. výročie príchodu našich vierozvestov uvažujem nad tým, že by sme si v nasledujúcich dvoch rokoch urobili menšie púte na miesta spojené s prvými svedectvami kresťanstva na našom území.) Všetky veľmi jasné náznaky, že kresťanstvo sa u nás uchytilo už pred príchodom sv. Cyrila a Metoda, neznižujú význam ich pôsobenia. V súlade s myšlienkou sv. Pavla, *že jeden sadi, iný polieva, ale vzrast dáva Boh* (porov. 1 Kor 3, 6), obdivujeme všetky misionárske

(Dokončenie na s. 3)

*Ty si prvý
svätý z krvi
našich prapredkov.*

*Tebou Cyril
ďalej šíril
Písmo - s námietskou,*

*že je svätá
každá veta
zo slovenských úst,*

*čo si v nebi
na svoj chliebik
našla rodnú prst.*

*Dbal si prísne,
aby v Pisme
bol si učeníy*

*a aj národ,
čo má nárok
s tebou na zemi*

*čoraz smelšou
rodnou rečou
chváliť nebesá.*

*S tebou nie sme
nahí, hriechne
nezachvieme sa,*

*keď sa trasú
múry času.
Boh ich premostí.*

*Svätý Gorazd,
daj nám dorásť
k tvojej svätosti.*

Teodor Krížka: Svätý Gorazd

STRETNÚŤ SA S BOHOM

Každý z nás sa s niekým stretáva – s priateľmi, s rodinou, na pracovisku, v kostole, v škole. Sú to stretnutia, ktoré plánujú ľudia, ale aj stretnutia, ktoré „plánuje“ Boh. Nie každé také stretnutie je však príjemné a radostné. Sú stretnutia, na ktoré by sme radšej zabudli, sú aj také, ktoré si aj po rokoch znova a znova pripomínáme, pretože sme po nich boli spokojnejší, lepší a bohatší. Aj Boh sa rozhodol stretnúť sa s nami.

Prvom takom stretnutí čítame v Písme svätom, keď nám Alžbeta ako prvá predstavuje Krista slovami: *Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?*“ (Lk 1, 42 – 43) Duch Svätý, ktorý toto tajomstvo spôsobil, postaral sa, že Mária o tom, čo sa stalo, nemusela nikomu rozprávať. O narodení Mesiáša zatiaľ okrem Márie a Jozefa nevedel nikto. Až v Alžbetinom dome to Duch Svätý prvýkrát dal spoznať Alžbete po Máriinom pozdrave.

Pri tomto stretnutí dvoch žien však dochádza zároveň aj k prvému stretnutiu ich synov, ktorí sa neskôr v živote stretnú ešte raz. Tento raz sa radujú zo stretnutia ich matky, neskôr pri Jordáne sa budú radovať aj oni. Ježiš z toho, že začína svoju verejnú činnosť, aby národ a neskôr celý svet poučil a pripravil na cestu spásy a Ján Krstiteľ z toho, že mohol pokrstiť Ježiša, aj keď sa tomu bránil, že nie on, ale Ježiš by mal pokrstiť jeho.

Obsah oboch tých stretnutí môžeme vyjadriť jednou vetou: Plnili Božiu vôľu. Môžeme aj o našich stretnutiach povedať, že sa páčia Bohu? Sú to stretnutia, ktoré nás majú viac priblížiť k Bohu, k cieľu nášho

života? Náplňou našich stretnutí nemusi byť len recitovanie modlitieb alebo rozhovory o Bohu, ale vedomie, že vždy a všade máme plniť Božiu vôľu. Robiť všetko preto, aby sme pri vzájomných stretnutiach neprekračovali prikazy, ktoré sú nám dané na cestu k večnosti. Plniť povinnosti ako človek, občan, veriaci kresťan tak, ako to chce Boh, pretože hriech je vždy krokom späť, nikdy neobohatí, neprinesie úžitok, neurobí šťastným. Pravda, my veriaci si máme pri vzájomných stretnutiach nájsť predovšetkým miesto pre Boha, uvedomovať si, že Boh nás vidí všade. Počuje a vie o našich myšlienkach a skutkoch, pretože v Bohu žijeme, hýbeme sa a sme. No aj v s nami nesympatizujúcom prostredí môžeme byť s Kristom a uvedomovať si, kto sme a čo je našim poslaním. Nemusíme hovoriť, ale žiť. Máme sa naučiť vidieť v blížnom Boha. Sme totiž stvorení na Boží obraz. Svojím životom máme posväcovať i život svojich blížnych a nenápadne ich viesť k Bohu. Nie ako fanatici, lebo veľké škody a mnoho zla môže spôsobiť prehnané moralizovanie v nepriateľskom alebo chladnom prostredí, napríklad na pracovisku, kde sa stretáme s ľuďmi rôznych viero- vyznaní a názorov. Skôr tichá, niekedy

mravčia práca a radšej častejšia modlitba doma či v kostole za tých, ktorým chceme ukázať cestu za Ježišom. Veď Boh vidí i to, čo je v skrytosti a odmeňuje i prácu vykonávanú v skrytosti.

Sú však aj stretnutia, kde si máme otvorene pripomenúť svoju vieru. Máme dosť zanedbaných vecí, v ktorých sa môžeme pri stretnutiach zdokonaľiť. Niekoľko príkladov: Sme na návšteve u známych, veriacich, ale nepomodlíme sa pred jedlom a po jedle. Keď ideme okolo kostola alebo križa, zabudneme modlitbou pozdraviť Pána. Druhá pripomienka sa môže týkať spoločnej modlitby v rodinách. Aj keď sa to často denne nedá, robme to aspoň pravidelne pri určitých príležitostiach. Pri modlitbe máme dbať na sústredenosť už pred modlitbou a aj počas nej, máme zaujať dôstojnú polohu... Môžu to byť aj naše kresťanské pozdravy medzi sebou navzájom, pri príchode domov. My veriaci by sme sa mohli aj pri stretnutiach na ulici alebo v práci pozdraviť kresťansky. Aj také malé strelné modlitby obohatia naše stretnutie a udržia nás v priateľstve s Bohom. Pri stretnutiach sa jednoducho máme správať podľa okolností a podľa nášho kresťanského svedomia. Napríklad: máme dať najavo náš súhlas pri dvojzmyselných vtípkoch, slovách, zbytočnom bráni Božieho mena nadarmo. Buďme si vedomí, že každé takto zvládnuté stretnutie nás môže nasmerovať k Bohu. **Spracoval Marián Bér**

SPOMIENKY AJ HISTÓRIA

Ako asi každý chlapec aj ja som sa veľmi tešil na prázdniny. Škola skončila, dva mesiace voľna, jednoducho – leto. Po piatom ročníku nás s bratom rodičia prekvapili a hneď v prvý júlový týždeň sme išli na Zemplínsku širavu. Bolo to v roku 1987. Vtedy sa ešte k moru veľmi nechodilo. Bolo tam úžasne. Bývali sme v stane a celý deň sme sa kúpali.

Samozrejme, chcem písať o niečom inom. Museli sme sa tam najprv nejako dostať. Do Michaloviec sme nešli autobusovou linkou ale autom. Keď sme prešli za Poprad, začali nás spomaľovať zástupy ľudí idúcich po ceste. Bola to jedna skupina za druhou. A najviac ma šokovalo, že keď sme prechádzali okolo, všimol som si, že na čele každej skupiny niesli kríž, niektorí mali náboženské zástavy s obrazom Panny Márie, počul som spev piesní a slová modlitieb. Pýtal som sa rodičov, čo to je. Veď bol režim nie priateľský k Cirkvi, a takéto otvorené náboženské prejavy som dovtedy nevidel. Povedali mi, že tí ľudia idú do Levoče na púť na Mariánsku horu. Toto odvažné svedectvo viery mi dodnes ostalo v pamäti. Priblížme si teda, čo je to tá Levočská púť.

Levočská púť patrí medzi najväčšie náboženské udalosti na Slovensku. Bazilika Navštívenia Panny Márie na Mariánskej hore v Levoči patrí medzi najstaršie pútnické miesta východného Slovenska. Púť sa tu koná každoročne 2. júla. Začiatky

mariánskeho kultu siahajú až do 13. storočia. Toto pútnické miesto je známe už od roku 1247. Vtedy tu postavili kaplnku, ktorú dal neskôr opraviť levočský farár Henrich. Mariánsky sviatok Navštívenia Panny Márie sa tu teda spája s príchodom františkánov – minoritov do Levoče v roku 1311. Farár Servác dal v roku 1470 kaplnku prestavať na gotický kostol, v ktorom inštalovali gotickú sochu Panny Márie. Ľudia sem neprestávali chodiť ani počas reformácie, ale oživenie púti nastalo až po rekatolizácii. Prvá veľká procesia a púť sa konala 2. júla 1671. Dva roky na to sa s pápežským povolením kostol Navštívenia Panny Márie stal miestom získania odpustkov. Ďalšie prestavby kostola sa uskutočnili v roku 1688 a 1819. V roku 1847 tam postavili drevenú kaplnku pre gréckokatolíkov. Posledná prestavba sa uskutočnila v rokoch 1906 – 1914, kedy kostol získal dnešnú podobu. Na hlavnom oltári ostala pôvodná gotická socha Panny Márie z 2. polovice 15. storočia. Nový kostol posvätil spišský biskup Ján Vojtaššák 2. júla 1922.

Dnes je tam vybudovaný exercičný a rehoľný dom a dom pre pútnikov. Z pútnického miesta pre veriacich latinského i východného obradu do stredného a východného Slovenska sa postupne stalo celoslovenské pútnické miesto, ktoré navštevovali ľudia napriek ťažkostiam aj počas rokov útlaku Cirkvi v rokoch 1948 – 1989. Význam tohto pútnického miesta neostal nepovšimnutý ani v Ríme. Pápež Ján Pavol II. 26. januára 1984 povýšil kostol Navštívenia Panny Márie na menšiu baziliku (bazilica minor). O jedenásť rokov neskôr 3. júla 1995 sa tu konala za jeho prítomnosti zatiaľ najväčšia púť, ktorej sa zúčastnilo vyše 650 000 ľudí. V roku 2005 bola Levoča zaradená do zoznamu európskych pútnických centier.

Mariánska hora je totiž miesto, kde cítiť blízkosť Matky. Vrch nad Levočou sa zaľudňuje nielen v lete, ale po celý rok. Sú tam denne sväté omše, konajú sa tam duchovné cvičenia, fatimské soboty. Levoča sa začiatkom júla stáva hlavným duchovným miestom Slovenska, odkiaľ zaznieva pozvanie pre každého z nás, aby sme tam zažili blízkosť a objatie Matky.

Spracoval Zdenko Tkáčik, kaplán

O ZAKORENENOSTI

Približne pred rokom som v správach počul informáciu o súsoší svätých Cyrila a Metoda v Komárne. Po dlhých diskusiách ho vraj nakoniec umiestnili na kruhovom objazde. Boli zverejnené aj rôzne názory ľudí: To nie je dôstojné miesto, ide o politiku a pod. A pri tejto krátkej správe som si uvedomil, že taký kruhový objazd ponúka vlastne jednu vec – možnosť vnímať tieto postavy z rôznych uhlov pohľadu.

Osobitne som si to uvedomil aj minulý týždeň, keď ma oslovila istá redaktorka, aby som jej niečo povedal o svätých Cyrilovi a Metodovi. Keď som to urobil, povedala mi, že je to príliš jednostranné, príliš teologické. Ona chce vraj osloviť aj neveriacich. Tak som jej jednoducho povedal: „Je mi ľúto, toto je môj uhol pohľadu.“

Aký je teda náš uhol pohľadu na svätých Cyrila a Metoda? Často hovoríme, že sú to naši vierozvestovia, priniesli nám vieru v zrozumiteľnom jazyku. Hovoríme o cyrilo-metodskej tradícii, o akejsi našej zakorenenosti v tejto tradícii. A práve pri tomto by som sa chcel pristaviť. V čom spočíva táto zakorenenosť? Malý teologický slovník hovorí, že zakorenenosť je **vedomie prepojenia medzi Bohom a stvorením, predkami a potomkami, rodičmi a deťmi. Človek zakorenenosti uznáva dobro minulosti i budúcnosti, pretože je zjednotený s jedným i druhým. A to je pre neho silným zdrojom nádeje**, lebo vie, že aj keď zlyhá, aj keď nevidí úspechy svojej práce, úspech sa môže ukázať až v živote jeho detí, vnúčat. Spomeňme len biblický príklad Abraháma. Vo vysvo-

(Dokončenie zo s. 1)

práce v predchádzajúcom období a s veľkou vďačnosťou prijímame mocný impulz, ktorý dala kresťanstvu našich predkov cyrilo-metodská misia. Hoci neskôr starosloviencinu ako liturgický jazyk nahradila latinčina, to, čo u nás, ale aj v iných slovanských národoch zanechali sv. Cyril a Metod a ich žiaci, sa nedalo vymazať. Keď som spomenul vľúdnosť nielen našich vierozvestov, ale aj našich predkov, s akou prijímali misionárov aj z iných končín, oceňujem, že aj po skončení misie solúnskych bratov a aktoch nepriateľstva voči nim a ich nasledovníkom zo strany našich aj cudzích vládov, náš národ sa nevzdal toho, čo tvorilo jadro pôsobenia sv. Cyrila a Metoda. Nebola to len kultúra, reč alebo jazyk, ale predovšetkým úprinná kresťanská viera, ktorou pozdvihli život našich predkov.

Keď sa preniesieme do súčasnosti, bol to bl. Ján Pavol II. – syn nám blízkeho a vo viere pevného poľského národa, ktorý nám ako pápež tak často dával najavo svoju

kom veku opustil všetky svoje istoty a odišiel do neznámej krajiny kvôli jednému príslubu – že jeho potomstva bude ako **hviezda na nebi**, hoci vedeli, že oni sa už jeho dokončenia nedožijú. Kolínsky dóm stavali 800 rokov, chrám sv. Petra v Ríme vyše 150 rokov. Výsledok zakorenenosti. A čo vidíme dnes – individualizmus. Hodnotu má to, čo prinesie okamžitý úžitok – a hlavne mne.

Zaujal ma pritom príbeh zo života psychoterapeuta Viktora Frankla, zakladateľa logoterapie. Krátko pred Druhou sveto-

vou vojnou dostal ponuku odísť do USA, dokonca mu udelili prísťahovalecké víza. Nechcel však opustiť svojich rodičov. Dlho sa rozhodoval. Žiadal od Boha nejaké znamenie. A práve v tom čase našiel v rodičovskom dome kúsok kamennej tabule. Otec mu povedal, že keď nacisti zničili najväčšiu synagógu vo Viedni zachoval sa len tento kúsok z veľkej tabule Desatora. A práve na tomto kúsku bolo: „cti svojho otca i matku, aby si dlho žil na zemi“. Frankl v tom videl znamenie. Ostal pri rodičoch. Neskôr sa do USA predsa len dostal a úspešne uviedol svoju Logoterapiu. Jedným z jej princípov je veta: „Aby si bol schopný dať si odpoveď na otázku *kam idem*, musíš sa najprv zastaviť a odpovedať si na otázku *odkiaľ si prišiel*. Myšlienka zakorenenosti.“

A práve svätí Cyril a Metod nám môžu byť príkladom v zakorenenosti. Títo solúnsky bratia, ktorí dnes v Solúne nie sú uctievaní, a ktorí zažívali ťažké prekážky pri svojej misii, ukázali, že najdôležitejšia zakorenenosť je zakorenenosť v Bohu, v jeho slove. A práve tam čítame, že keď sa Pán Ježiš lúčil so svojimi apoštolmi – je tam poznámka – Ježiš vo vedomí, že od Boha prišiel a k Bohu odchádza, vstal od stola a začal svojim apoštolom umývať nohy. Prosme o vedomie práve tejto zakorenenosti.

Farár gréckokatolíckej farnosti v Bratislave o. Branislav Čížik

júcich exhibicionistov, alebo pochybné individuá, ktoré sa zneuznázania objavili na

vysokých spoločenských postoch a presvedčajú nás, že prejavom pokroku je blahosklonne a apaticky sa usmievajúcí národ, „zahúlený od marišky“, či azda takéto pseudohodnoty predstavujú perspektivu pre náš národ a Európu? Niekdajší predseda Európskej komisie Jacques Delors, ktorý pripravoval cestu k nástupu jednotnej európskej meny, napriek svojej ľavicovej politickej príslušnosti vyhlásil a pri iných príležitostiach opätovne zopakoval, že „**Európa potrebuje dušu**“. Nech je to práve naše príľnutie k duchovnému dedičstvu našich otcov, úcta k dielu sv. Cyrila a Metoda, teda živá kresťanská viera, ktorá predstavuje účinný protilek proti všetkým prejavom bezduchosti, tak bolestne evidentnej v Európe i v našej spoločnosti. Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane!

Všetkým Vám prajem krásny, no nie duchovne prázdny, ale Bohom naplnený čas prázdnin.

Váš blumentálsky farár Branislav Čaniga

Lukáš, Pavlov žiak, vložil učenie majstra vo svojom evanjeliu (sv. Irenej, r. 180)

V predchádzajúcich číslach nášho farského časopisu sme sa venovali krátkym úvodom k evanjeliu sv. Marka a sv. Matúša. Ostáva ešte posledný zo synoptikov – sv. Lukáš (synoptik z gr. *synopsis* = spolu pozerať, používa sa na označenie prvých troch evanjelií, pretože ak by sme ich mohli čítať jedným spoločným pohľadom uložené v troch paralelných stĺpcoch, spozorujeme ihneď mnoho podobností).

Tieto krátke úvahy k jednotlivým evanjeliám, ktoré sme postupne publikovali na stránkach Blumentálu, nemajú ambíciu byť nejakou exegetickou štúdiou, čo by znamenalo miešať sa biblistom do remesla, na čo nemáme ani dostatočné znalosti ani kompetenciu. Cieľom a snahou zamyslenia nad niektorými poznatkami o pôvode evanjelií, o autoroch, či svedectvách o nich, bolo skôr podeliť sa s čitateľom o radosť nad pravdivosťou a jedinečnosťou týchto spisov, teda spoločne prežívať skutočnosť viery, ktorú si zároveň máme možnosť posilniť a upevniť aj pomocou hlbšieho poznania, že ide o texty celkom výnimočné a inšpirované Svätým Duchom.

Lukáš napísal evanjelium pravdepodobne niekedy medzi rokmi 70 až 90. Toto časové rozmedzie je dané z jednej strany pádom Jeruzalema, ktorý je jednoznačne spomenutý v Ježišovej eschatologickej reči a z druhej strany stupňom teologického a duchovného dozrievania, ktoré je určite neskoršie ako Markovo, ale zároveň predchádza jánovskú epochu (r. 90 – 100).

O Lukášovi vieme z listov sv. Pavla, že bol jeho spoločníkom na misijných cestách, kde je spomenutá aj jeho lekárska profesia a pohanský pôvod. Zvláštne potvrdenie skutočnosti, že Lukáš ako autor evanjelia a aj Skutkov apoštolov bol Pavlovým spoločníkom, nachádzame v Skutkoch v takzvaných „my-sekciách“, kde autor rozpráva o udalostiach v prvej osobe množného čísla, ako protagonista spolu s Pavlom.

Keď teda hovoríme o Lukášovi ako o au-

torovi tretieho evanjelia, nemôžeme opomenúť skutočnosť, že napísal takpovediac jedno dielo v dvoch častiach: Evanjelium a Skutki apoštolov. Prvá časť – evanjelium o živote Pána Ježiša – a druhá o začiatkoch kresťanstva, o histórii Cirkvi, ktorá pokračuje a rozvíja život Krista. Tým sa nechce tvrdiť, že by išlo o dva rovnocenné spisy. Už od svojho vzniku im bola pripisovaná odlišná dôležitosť a tak boli aj prijaté v Cirkvi. Nakoniec i sám autor pristupoval k obidvom spisom s rozličnou pozornosťou. Odborníci upozorňujú na to, že Lukáš preukazuje výbornú gréčtinu, čím sa jednoznačne odlišuje od jednoduchého a jazykovo pomerne slabého Markovho či Matúšovho štýlu. Nájdeme u neho bezpochybne najkrajšie stránky evanjelií, no v niektorých úsekoch v evanjeliu akoby prejavoval stratu štýlu, kde sa podobá Markovej menej okresanej gréčtine alebo sa približuje k biblickej gréčtine.

Ako vysvetliť túto Lukášovu nestálosť a prečo o nej hovoríme? Vyplyva to z Lukášovej vernosti prameňom, z ktorých čerpal pri písaní svojho evanjelia a vähe, ktorú im prikladal. V niektorých prípadoch si dovolil „opraviť“ nesprávny slovosled alebo opomenúť nejaký „menej významný detail“ pre lepšiu čitateľnosť textu, inde už nie. Ostáva tým verný svojmu predsavzatiu z prológu: *Preto som sa aj ja rozhodol, že ti to, vznešený Teofil, po dôkladnom preskúmaní všetkého od počiatku rad radom opíšem, aby si poznal spoľahlivosť učenia, do ktorého ťa zasvätili* (Lk 1, 3–4). Lukášovo evanjelium je teda písané perom dobrého literár-

ta, ktorý vie vyzozprávať a správne vystihnúť podstatu opisovaného, ale ktorý zároveň ostáva verný svedectvám a prameňom, ktoré má v rukách. V tomto sa jednoznačne líši evanjelium od Skutkov apoštolov, v ktorých, mohli by sme povedať, doprial si väčšiu slobodu. Skutki už nie sú písané s takou opatrnosťou a aj teologicky sú na nižšej úrovni. Preto aj sám text sa odvíja oveľa plynulejšie. Cieľom autora tu je poukázať na paralelizmus medzi Ježišovým ohlasovaním evanjelia, jeho skutkami a životom s tým, ako evanjelium ohlasovali apoštolí, a začiatkami Cirkvi, kvôli čomu si Lukáš dovolil aj trochu idealizovať život prvej komunity kresťanov. Takéto rozprávanie má zároveň teologický a poučný charakter, čo však neznamená, že za opisom udalostí sa neskrýva reálna a objektívna informácia, ako je to potvrdené všade tam, kde text predstavuje akúkoľvek overiteľnú skutočnosť z mimobiblických zdrojov.

Vráťme sa ale k evanjeliu. Ak Matúšovo evanjelium bolo v histórii Cirkvi najviac používané pri liturgii, Lukášovo evanjelium zas najviac inšpirovalo kresťanskú ikonografiu. Stačí si pomyslieť na scény z Lukáša o Ježišovom detstve, o zvestovaní Pána, o narodení, obetovaní v chráme, o dvanásťročnom Ježišovi v chráme, či na ďalšie stránky výlučne Lukášove, ako sú stať o emauzských učeníkoch a nanebovstúpenie Pána. Preto je pochopiteľná aj veľmi stará ľudová tradícia, podľa ktorej Lukáš bol naozaj maliarom a ktorá mu prisdžovala autorstvo niektorých východných evanjeliových výjavov.

Túto našu úvahu môžeme už len uzavrieť so želaním nám všetkým, aby sme cez evanjeliá, ktoré tak verne vykresľujú Ježišovu tvár, dospeli k stretnutiu sa so živým Kristom. **Pavol Mikula, kaplán**

MUŽA A ŽENU ICH STVORIL... ALEBO: KAM SMERUJEME

... *A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na Boží obraz ho stvoril, muža a ženu ich stvoril* (Gn 1, 27) – no a ten, kto nechce počuť slovo Boh, kto v neho neverí, nech si za slovo Boh doplní hoci aj slovo príroda, či nejaká tajomná sila, vesmír..., lebo, myslím si, dnes už niet takých, čo by tvrdili, že svet vznikol náhodou sám od seba. My si tentokrát z popisu stvorenia vyberáme slová: *Muža a ženu ich stvoril*. Tieto slová zo Starého zákona sa mi vynorili v pamäti, keď som si v *Světle* č. 22/2011 prečítala úvodník autora píšeceho pod skratkou -iš-. Je to článok veľmi aktuálny aj pre nás, najmä teraz, v čase, keď sa vo všetkých pádoch skloňujú výzvy na akceptovanie práva „menšín“, rozumej „ľudi inak orientovaných“. Z článku vyberáme:

Mŕtve mestá

Zástancovia evolučnej teórie pokladajú more za kolísku všetkého života. Či je to naozaj tak alebo nie, pohľad do morských hĺbín je takmer nekonečnou prehliadkou nevidaného bohatstva krásy a stvorenia. Nie je teda nepochopiteľné, že existuje aj more, ktoré má celkom iný charakter? Je to more s príznačným názvom Mŕtve more. Mŕtvy charakter tejto oblasti ešte zvyrazňuje skutočnosť, že tu prakticky takmer neprší. Nie je to priam prírodná absurdita?

Mŕtve je tu nielen more, ale na jeho brehoch aj celkom unikátny obrovský soľný hrob kvitnúcej civilizácie, ktorý by mal byť trvalým mementom pre všetky ľudské generácie. Tie mŕtve mestá známe pod menom Sodoma a Gomora spomínal v jednej zo svojich katechéz nedávno aj Svätý Otec Benedikt XVI. Táto skutočnosť by mala byť podnetom pre nás všetkých, aby sme si otvorili knihu Genezis a prečítali jej 18. a 19. kapitolu. Myslím si, že všetci by sme boli prekvapení, ako realisticky sa tam po-

pisuje príbeh starý viac ako štyritisíc rokov, aké živé, prirodzené a bezprostredné sú tam dialógy.

Sodomu pripomína i sám Boží Syn, keď hovorí o nej v súvislosti s potopou: *Ľudia jedli, pili, kupovali, predávali, sadili, stavali, ale v deň, keď Lot odišiel zo Sodomy, spustil sa oheň a sira z neba a všetkých zahubil* (porov. Lk 17 – 28). Pripomína nám to neskoršiu dejinnú udalosť, ktorá postihla kvitnúce mestá Herkulaneum a Pompeje. Aj tam boli ľudia zaskočení uprostred blahobytného a rozmarného spôsobu života. Dôvod, prečo pri výbuchu Vezuvu neopustili včas mesto a takmer všetci zahynuli, podľa posledných výskumov bol ten, že mesto v noci veľkou rýchlosťou zasiahli horúce toxické plyny, ktoré dosahovali teplotu 400 až 500 stupňov Celzia. Zrejme, podobne boli zaskočení aj obyvatelia Sodomy, keď sa s neobčajnou drzosťou domáhali, aby im Lot na ich zvrátenosti vy-

dal svojich hostí. Sotva vtedy tušili, že ich dni sú definitívne spočítané. Z týchto kapitol Starého zákona je zjavné, že hriechy spoločnosti môžu dosiahnuť taký stupeň, že je v záujme ľudstva, aby bola rakovina hriechu odstránená aj za cenu veľmi bolestivej a zničujúcej operácie.

Do neba volajúce hriechy

Sodoma a Gomora sa stali symbolom spoločnosti celkom oddanej do neba volajúcim hriechom (do neba volajúce hriechy, ako ich vymenúvali staršie katechizmy sú: vražda, homosexuálny styk, útlak sirôt a vdov a zadržiavanie spravodlivej mzdy). Či to nie sú doslova a do písmena konkrétne prejavy, ktoré celkom výstižne charakterizujú demokraciu súčasnej modernej spoločnosti?

To, že si človek na neresti zvykne, ba dokonca si ich obľúbi a osvojí ako svoje právo, vôbec nemení jej objektívnu podstatu, naopak, to situáciu ešte zhoršuje. Ohavnosť praktizovanej perverznej sexuality spočíva v tom, že človek svoje schopnosti využíva na celkom zvrátené zneužívanie najväčšieho daru, ktorý dostal od Boha na zachovanie rodu. Boha mnohí dokonca dnes nielenže ignorujú, ale dovoľujú si prehlásiť, že Boh si vôbec nesmie dovoliť také niečo zakazovať, či dokonca postihovať.

Milióny a milióny roztrhaných detských telíčok naozaj volajú do neba... **Na zabíjanie tých najnevinnejších a najbezbrannejších ľudských bytostí ľudia vybudovali celý**

priemysel. Brutalita, s akou človek pritom postupuje, sa neustále zvyšuje. Aj o týchto maličkých platia Ježišove slová: *čo ste urobili jednému z týchto maličkých, mne ste to urobili.* Toto rutinné vraždenie pokladá človek za nevyhnutú a samozrejmu súčasť a priam podmienku dosiahnutia svojho blahobytu a spôsobu života.

Rovnako volá k Bohu o pomstu, **ak blahobyť jednej časti sveta vykupuje bieda inej časti sveta,** hlad a smrť miliónov ľudí, predovšetkým detí v inej časti sveta.

A čo robiť, ak práve generácie, ktoré sa pokladajú za najvyspelejšie, najrozumnejšie a najvzdelanejšie, si osobujú právo nakladať so sexualitou a s ľudským životom a majetkom, a nijaký rozumný dôvod ich nemôže presvedčiť o zvrátenosti takéhoto konania? **Či tu nie je obava, že generácia, ktorá pokrok a vedomosti využíva na ničenie vlastného potomstva zahubí samú seba?**

Ľútosť – očisťujúci liek

Starý zákon nám nepredstavuje len zničujúce tresty, ale aj **kajúce návraty a národ povstávajúci z trosiek:** Počínali sme si proti tebe hanebne, nezachovávali sme tvoje prikázania, rady a ustanovenia, modlí sa v troskách Jeruzalema Nehemiáš... Ťažký trest sa napokon prejavil ako očisťujúci zárok, ktorý má odstrániť vlastné korene hriechu. Stvoriteľova moc a jeho vôľa nie je nič iné, ako najvyššia múdrosť a najvyššia dobrota a spravodlivosť.

K skutočným obavám, že nám nad hla-

vou visí Damoklov meč, nie sú potrebné ani rozličné varovania mnohých varujúcich prorociev. Je priam nepochopiteľné, že si to nevedomujú ani mocní tohto sveta. Potiaľ úvodník z citovaného časopisu.

A čo dodať?

Pochody ľudí dožadujúcich sa „svojich práv“ uzatvárať manželstvá medzi ľuďmi rovnakého pohlavia aj s možnosťou adopcie detí a ich iné, ešte nemorálnejšie požiadavky, podpora ich požiadaviek zo strany politikov z rozličných „kútov sveta“ i našich politikov, dehonestujúce názvy pre ľudí protestujúcich proti takejto „morálke“, propagácia požiadaviek „inak orientovaných“ v našich médiách... Aj to je obraz našej súčasnosti. „Naša generácia na takéto riešenie problémov ešte nedorástla“, tak nejakto povedal v relácii Kontakty bývalý dlhoročný predseda Slovenskej akadémie vied Štefan Luby. A čo urobí mladá generácia, to záleží aj od nás. Ako sa my kresťania postavíme k problému, či sa odvážeme protestovať, ale predovšetkým, ako budeme vychovávať svoje deti a usmerňovať mladých?

Novinári za život v Športe z 28. 5. 2011 napísali, že **za posledných päťdesiat rokov padlo za obeť na Slovensku vaše 1,3 mil. narodených detí a že v bratislavskej Petržalke sa až 36 % tehotenstiev končí interrupciou.** Tieto údaje zverejnil aj monitoring médií KBS.

Kam teda kráča naša spoločnosť?

Preložila a pripravila X. Duchoňová

POSOLSTVO FATIMA

V predchádzajúcich dvoch číslach sme v tejto rubrike uverejnili stanovisko Kongregácie pre náuku viery k zavádzajúcemu „odhaleniu“ tretieho fatimského tajomstva, ktoré sa rozšírilo cez internet, ako aj stanovisko otca biskupa Mariána Chovanca, dogmatika a predsedu Teologickej komisie Konferencie biskupov Slovenska. Aj kardinál Jozef Ratzinger (dnes pápež Benedikt XVI.) 26. 6. 2000 vtedy ako prefekt Kongregácie pre náuku viery publikoval k fatimským tajomstvám teologický komentár pod názvom: *Fatimské posolstvo*¹, z ktorého vyberáme niektoré dôležité myšlienky.

Kardinál Ratzinger najprv rozlišuje medzi verejným a súkromným zjavením. **Obsah verejného zjavenia** je určený všetkým ľuďom všetkých čias, dotýka sa ľudskej spásy a zo strany človeka si vyžaduje uznanie viery. Takéto verejné zjavenie sa ukončilo Ježišom Kristom a smrťou apoštolov, ktorí boli svedkami jeho života. Jeho obsah sa nachádza v knihách Svätého písma Starého a Nového zákona. **Výklad tohto zjavenia prináleží Cirkvi.** **Súkromné zjavenia** sú nápomocné našej viere, ale **neprinášajú nič nové** vzhľadom na spásu človeka a jeho vykúpenie. Túto pomoc človek môže, ale nemusí využiť. Záleží na tom, či ju potrebuje alebo nie. **Podľa kardinála Ratzingera fatimské tajomstvá patria medzi súkromné zjavenia, aj keď boli Cirkvou uznané.** Podľa toho, ako človek, ktorému Boh niečo zjavuje, zjavenie prijíma, kardinál rozlišuje trojaké prijatie zjavenia: prijatie zmyslami zvonka, prijatie iba zvnútra (tzv. vnútorné obrazy, ktoré prežíva iba vizionár) a napokon intelektuálne prijatie zjavenia (tzv. zjavenia bez obrazov). Kardinál **Ratzinger**

zdôraznil, že vo Fatime išlo o vnútorné prežívanie obrazov (vizie, obrazy), ktoré vnútorne „videli“ a prežívali iba vizionári.

O čom teda je, alebo je vôbec známe presné znenie Tretieho fatimského tajomstva? Áno je a práve v tomto dokumente je celé odhalené takto:

„J.M.J. Tretia časť tajomstva odhaleného 13. júla 1917 v Cova di Iria-Fatima

Pišem v poslušnosti voči tebe, môj Bože, ktorý si mi to prikázal prostredníctvom J. E. pána biskupa v Leirii a tvojej i mojej Najsvätejšej Matky. Po dvoch častiach, ktoré som už vložila, videli sme po ľavej strane Našej Panej trochu vyššie anjela s ohnivým mečom v ľavej ruke. Sľahal z neho iskriaci plameň, ktorý, ako sa zdá, mal zapáliť celý svet. Iskry však zhasínali pri dotyku s jasom Našej Panej, ktorý vychádzal z jej pravej ruky smerom k nemu. Anjel ukazujúc pravou rukou na zem silným hlasom povedal: Pokánie, pokánie, pokánie! A v nesmiernom svetle, ktorým je Boh, videli sme niečo podobné, ako sa vi-

dia osoby v zrkadle, keď pred ním prechádzajú: biskupa oblečeného do bieleho. Mali sme predtuchu, že je to Svätý Otec. Iní rôzni biskupi, kňazi, rehoľníci a rehoľničky vystupovali na strmý vrch, na vrchole ktorého bol veľký kríž z neotesaných kmeňov, akoby boli z kôry korkového stromu. Svätý Otec, skôr než tam prišiel, prešiel cez veľké mesto spolovice zrúcané a neistým krokom strápený bolesťou a utrpením, modlil sa za duše mŕtvych, s ktorými sa stretal na svojej ceste. Keď prišiel na vrchol vrchu a klačal pod veľkým krížom, zabila ho skupina vojakov, ktorí naňho strieľali z rôznych zbraní a aj šípmi. Takým istým spôsobom zomierali jedni po druhých biskupi, kňazi, rehoľníci a rehoľničky a rôzne svetské osoby – muži a ženy z rôznych tried a postavenia. Pod ramenami kríža boli dvaja anjeli. Každý z nich mal v ruke krištáľovú krhlu, do ktorej zbierali krv mučeníkov a ňou polievali duše, ktoré sa približovali k Bohu. Tvy – 3 – 1 – 1944“.

A ak niekto chce pochybovať o pravosti textu, tak list a konanie Jána Pavla II. to vyvracia:

Dôstojná sestra Mária Lucia
Konvent v Coimbre

V radosti veľkonočných sviatkov Vám vyjadrujem pozdrav vzkrieseného Ježiša učeníkom: „Pokoj s tebou!“

Budem rád, keď Vás budem môcť stret-

núť v očakávaný deň beatifikácie Františka a Hyacinty, ktorých, ak Boh dá, vyhlásim 13. mája t. r. za blahoslavených.

Pretože v ten deň nebude čas na rozhovor, ale len na krátky pozdrav, zámerne som poveril, aby sa prišiel s Vami porozprávať J. E. Mons. Tarcisio Bertone, sekretár Kongregácie pre náuku viery. Je to kongregácia, ktorá najužšie spolupracuje s pápežom na obrane pravej katolíckej viery, a ktorá uchováva od roku 1957, ako viete, Váš rukopis, obsahujúci tretiu časť tajomstva, zjaveného 13. júla 1917 v Cova da Iria, vo Fatime.

Monsignor Bertone sprevádzaný biskupom Leiríe J. E. Mons. Serafím de Sousa Ferreira e Silva príde v mojom mene, aby Vám položil nejakú otázku o interpretácii „tretej časti tajomstva“.

Dôstojná sestra Mária Lucia, hovorte s Mons. Bertonom otvorene a úprimne, on bude Vaše odpovede referovať priamo mne. Vrúcne prosím Matku Vzkrieseného za Vás, za komunitu v Coimbre a za celú Cirkev. Mária, Matka putujúceho ľudstva, nech nás udržiava v blízkosti Ježiša, svojho milovaného Syna a nášho Brata, Pána života a slávy.

S osobitným apoštolským požehnaním.

Ján Pavol II.

Vatikán 19. apríla 2000

Stretnutie sestry Lucie s J. E. Mons. Tarcisio Bertonom, sekretárom Kongregácie pre náuku viery, ktorého poveril Svätý Otec, a s J. E. Mons. Serafímom de Sousa Ferreira e Silva, biskupom Leiríe-Fatimy, sa odohralo vo štvrtok 27. apríla 2000 na Karmeli svätej Terézie v Coimbre. Sestra Lucia bola jasnej a pokojnej mysle. Bola veľmi spokojná z toho, že Svätý Otec príde do Fatimy vyhlásiť za blahoslavených Františka a Hyacintu, čo veľmi očakávala.

Biskup diecézy Leiria-Fatima prečítal vlastnoručný list Svätého Otca, ktorým vysvetľuje motívy návštevy. Sestra Lucia sa cítila poctená a osobne si prečítala list a s úctou uvažovala nad ním držiac ho v rukách. Povedala, že je pripravená úprimne odpovedať na všetky otázky.

Nato jej J. E. Mons. Tarcisio Bertone ukázal dve obálky: vonkajšiu a tú, ktorá bola v nej a obsahovala tretiu časť fatimského „tajomstva“. Sestra Lucia len čo sa dotkla listu, hneď povedala: „To je môj list“, a keď ho čítala, povedala: „To je moje pismo“. Potom za pomoci biskupa z Leiríe-Fatimy prečítali a interpretovali originálny text,

ktorý je v portugalskom jazyku. Sestra Lucia súhlasila s výkladom, podľa ktorého tretia časť „tajomstva“ spočíva v prorockom videní porovnateľnom s tým, ktoré sa vyskytovalo v posvätných dejinách. Opätovne potvrdila svoje presvedčenie, že videnie vo Fatime sa týka predovšetkým zápasu ateistického komunizmu proti Cirkvi a kresťanom a popisuje neľudské utrpenie obetí za vieru v 20. storočí.

Na otázku: „Je hlavnou osobou videnia pápež?“ sestra Lucia odpovedala hneď, že áno a spomínala si, že všetci traja boli veľmi smutní z utrpenia pápeža a Hyacinta opakovala: „Coitadinho do Santo Padre, enho muita pena dos pecadores!“ („Chudák Svätý Otec, je mi veľmi ľúto hriešnikov“.) Sestra Lucia pokračuje: „Nepoznali sme meno pápeža, Pani nám nepovedala meno pápeža, nevedeli sme, či to je Benedikt XV. alebo Pius XII., alebo Pavol VI., alebo Ján Pavol II., bol to však pápež, ktorý trpel a to spôsobovalo utrpenie aj nám.“

Čo sa týka časti vzťahujúcej sa na biskupa oblečeného v bielom, čiže na pápeža, ako to hneď chápali pastieri počas „videnia“, ktorý smrteľne ranený padá na zem, sestra Lucia plne súhlasila s tvrdením pápeža: „Bola to materská ruka, ktorá viedla smer guľky a so smrťou zápasiaci pápež sa zastavil na prahu smrti“ (Ján Pavol II., Rozjímánie z polikliniky Gemelli talianskym biskupom, 13. mája 1994). Pretože skôr než sestra Lucia odovzdala vtedajšiemu biskupovi z Leiríe-Fatimy zapečatenú obálku obsahujúcu tretiu časť „tajomstva“ a napísala na ňu, že ju môže otvoriť iba po roku 1960 patriarcha z Lisabonu alebo biskup z Leiríe, J. E. Mons. Bertone sa jej spýtal:

Prečo až po roku 1960? Tento dátum určila Panna Mária?

Sestra Lucia odpovedala:

– Nebola to Pani, ale ja som napísala rok 1960, pretože podľa mojej intuície pred rokom 1960 by nebolo pochopené. Pochopené by mohlo byť až potom. Teraz ho možno lepšie pochopiť. **Napísala som, čo som videla, interpretácia nepatrí mne, ale pápežovi.**

Nakoniec spomenuli nezverejnený rukopis, ktorý pripravila sestra Lucia ako odpoveď na mnohé listy mariánskych čitateľov a pútnikov. Dielo má názov: *Os apelos da Mensagen de Fatima* a obsahuje myšlienky a úvahy, ktoré vyjadrujú jej pocity a jej jasnú a jednoduchú spiritualitu a majú katechetický a povzbudzivý ráz. Dali jej aj otáz-

ku, či by bola spokojná, keby bol text zverejnený. Odpovedala:

– Ak súhlasí Svätý Otec, ja budem spokojná, ináč poslúchnem, ako rozhodne Svätý Otec. Sestra Lucia túži predložiť text na schválenie cirkevnou autoritou a má nádej, že svojím spisom pomôže viesť ľudí dobrej vôle po ceste, ktorá vedie k Bohu, k poslednému cieľu každého ľudského očakávania.

Rozhovor sa skončil výmenou ružencov: Sestre Lucii odovzdali ruženec, ktorý jej venoval Svätý Otec a ona darovala niekoľko ružencov, ktoré sama urobila.

Požehnaním udeleným v mene Svätého Otca sa stretnutie skončilo.

A na záver pohľad kardinála Jozefa Ratzingera na tieto udalosti

Prvé dve už skôr zverejnené tajomstvá (videnie pekla a záchranu duší) vysvetlil výrokom sv. Petra apoštola: **Cieľom vašej viery je spása duši** (1 Pt 1, 9). Za kľúčové slovo pre výklad tretieho fatimského tajomstvá pokladá trojitý výkrik anjela s ohnivým mečom: Pokánie! To isté sa píše v Markovom evanjeliu: *kajajte sa* (robte pokánie) *a verte evanjeliu* (Mk 1, 15). **Kardinál Ratzinger spomína aj svoj osobný rozhovor so sestrou Luciou, ktorá mu povedala, že čoraz viac a viac chápe videnia v tom zmysle, že ich cieľom je rast vo viere, nádeji a láske prostredníctvom pokánia a obrátenia sa, čiže potreba veriť evanjeliu!**

Kto pozorne číta text tretieho fatimského „tajomstva“, ktoré teraz na pokyn Svätého Otca je tu po dlhom čase zverejnené v úplnom znení, zostane pravdepodobne sklamaný alebo prekvapený po toľkých špekuláciách. Neodhalila sa žiadna veľká záhada; závoj budúcnosti nebol strhnutý. Vidíme Cirkev mučeníkov storočia, ktoré sa práve končí, zobrazenú scénou opísanou symbolickým jazykom, ktorý nie je ľahké rozuzliť.

A celkom na záver: Čo kardinál Ratzinger podpísal v dokumente *Fatimské poslanstvo*, Benedikt XVI. nezmenil.

Takže, milý čitateľ, komu a v čo veríš, a čo šíriš? Svoje chcenie a bludy, alebo pravdu v Božom zjavení, ktorú stráži Cirkev pred falošnými prorokmi? **Daniel Dian**

¹ KONGREGÁCIA PRE NÁUKU VIERY: *Fatimské poslanstvo*. Vatikán - Libreria Editrice Vaticana 2000, Trnava SSV 2006, Edícia Dokumenty Svätej stolice, zv. 57. ISBN 80-7162-599-X.

KATECHIZMUS VČERA A DNES

„Neviem, či je to správne, práve Tebe hovoriť niečo o mojom živote, ale ak to pomôže, prečo nie? Ako každý jeden človek, som bol aj ja hriešny, v rôznych slabostiach a s početnými pádmí, ale aj vstaniami zo samého dna. Dnes za to, čo som, môžem s bážňou ďakovať jedine Pánu Bohu a jeho nekonečnému milosrdenstvu.

V období dospievania, hovorovo nazývaného pubertou, som začal získavať záujem o opačné pohlavie, o slečny, mladé dievčatá a skôr o povrchné vzťahy, z ktorých som

čerpал hlavne a možno iba ja. Povrchnosť spočívala výhradne vo fyzickej príťažlivosti a v množstve, nie v hĺbke. Nechcem sa vyhovárať, ale moja zaslepenosť pod vplyvom „pubertálnych hormónov“ veľmi rýchlo prerástla aj do pohlavného pôžitkárstva. Bolo to práve smilstvo. Časom sa na ňom začala pribalovať aj závislosť. Typ života „uži si pokiaľ môžeš“ sa stal hlavným mottom každého dňa. Vedel som, že to bolo hriešne, proti Božej láske a proti Božiemu plánu, ale bol som slabý. Nezos-

távalo to pri tomto období, ale sa to tiahlo so mnou aj ďalej do dospelosti. Uvedomoval som si, že každým týmto hriechom, týmto pádom sa moja duša viac a viac začierňovala a myšlienky jednosmerne zatemňovali. Ale bolo mi to vtedy jedno. Mój vtedajší spovedník, s úctou naňho spomínam, mal so mnou veľa starostí a veľa práce. Denne sa za mňa modlieval, slúžil sväté omše a vyzeralo to, že zbytočne. Ale nie. Bol to proces. Chcel som sa oslobodiť od svojej hriešnosti, od zmyselnosti tela.

S nadhľadom sa opatrne vrátiť k „svätému životu“, k akému nás povoláva Boh, ale ešte tam bola slabosť, chuť a pokušenie.

Až časom sa mi úplne otvorili oči. Dlho to trvalo. Ale s milosťou a pomocou Pána Boha a modlitbami obetavého kňaza som to zvládol. I keď pokušenia sú ešte dodnes, ale už viem, že Boh mi vždy, ak budem k nemu úprimný, pomôže. Po rokoch krásneho života s Bohom som nakoniec zatúžil po službe Pánovi a teraz, však vieš, som z Božej milosti Pánov kňaz.

Nehovorím, že všetci moji kolegovia prežili v minulosti, v mladosti niečo podobné, ale som úprimný. Nemám sa prečo hanbiť, že mi Boh pomohol zo samého dna. Teraz to vnímam ako veľkú pomoc aj do súčasnej služby bližným. Možno je to výhoda a možno nie, ale mám pochopenie pre tých, čo majú problémy v oblasti čistoty. Podľa vzoru môjho spovedníka sa s pomocou Božou usilujem im v modlitbe pomôcť. Pravda nás oslobodzuje. Buďte úprimní k Bohu a hlavne sami k sebe.“

(Toho času z milosti Božej Pánov kňaz XY)

Na tému práve tohto príspevku som sa ako autor mimoriadne pripravoval. Povolenie publikovať časť úprimného osobného rozhovoru s jedným pre mňa vynikajúcim vo svojej úprimnosti duchovným vzorom pre každého, vyžiadalo si značnú časovú náročnosť. A preto verím, že práve aj Ty, bez pohoršenia, budeš tento úryvok pokladať za hodnotné svedectvo pravdy a úprimnosti.

Ako sa dalo povšimnúť si, dnešnou témou je zo siedmich hlavných hriechov smilstvo.

KKC ho definuje ako „telesné spojenie slobodného muža so slobodnou ženou mimo manželstva. Je v závažnom rozpore s dôstojnosťou osôb a s ľudskou sexualitou, ktorá je prirodzene zameraná na dobro manželov, ako aj na plodenie a výchovu detí. Okrem toho je aj veľkým pohoršením, keď sa tým kazí mládež.“

Spoločne so smilstvom sa v určitom slova zmysle výrazne prelína chlipnosť, ktorá je nezriadenou túžbou po pohlavnej rozkoši, prípadne v rámci sebeckosti aj nezriadeným pôžitkom z nej. Odrhnutím pohlavnej rozkoše od jej základného cieľa, a to od plodenia detí v manželstve s citom pravej a úprimnej lásky; a praktizovaním, resp. vyhľadávaním jej len pre ňu samotnú, stáva sa, odhliadnuc od samej podstaty tejto hriechnosti, vážnym morálnym priestupkom voči prirodzenosti a slobode osoby ako takej.

Masmédiá, spoločenské „normy“, verejne propagované ideály a „idoly“, „nevinné“ reklamy a bigboardy v spojení s možnosťami dnes ponúkajú množstvo lákadiel a bezprostredne ironicky nazvaných „správnych smerov“ pre plnohodnotný život mladých. Ako už bolo vyššie odprezentované, tento „životný štýl“ so sebou prináša nielen údajné „pozitíva“, ale aj negatíva, o ktorých sa, žiaľ, často nehovorí. Momentálne mojím cieľom nie je riešiť biologickú stránku človeka a ani opakovať deštruktívne následky pre dušu a duchovný život, či rast po duchovnej stránke. Pravdepodobne, skôr je potrebné spomenúť deformáciu v „zdravom“ osobnostnom raste. A práve aj v tomto sa to nezanedbateľne prejavuje,

pretože zmena správania, myslenia, či priorit samých v určitej oblasti poznačuje aj túto stránku. Vzhľadom na pretrvávajúci časový horizont sa táto zmyselnosť postupne posunie do úrovne nástroja na dosiahnutie svojich cieľov. Telo už nie je len na pôžitkársky štýl „prežívania“, telo sa stáva nástrojom na dosiahnutie všetkého.

Avšak treba zdôrazniť slová a skúsenosť teraz už dôstojného otca o nekonečnom milosrdenstve a láske nášho Pána. V hriechnosti nie je hodno pokračovať a ani začínať.

A skutky tela sú zjavné; je to smilstvo, nečistota, chlipnosť, modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné. O tomto vám vopred hovorím, ako som už povedal, že tí, čo robia také veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo (Gal 5, 19 – 21).

V našich slabostiach akéhokoľvek druhu nám pomôže jedine on, náš Nebeský Otec.

Čo Ty na to? Čo Tvoja úprimnosť?

Richard Maďar, STF

Kniha Zjavenia

Celý školský rok nás otec arcibiskup Stanislav Zvolenský sprevádzal Jánovou Apokalypsou formou Lectio divina. Poslednú, desiatu časť nazval Príd', Pane Ježišu (Zjv 22, 1 – 7. 12 – 20).

Pri čítaní Knihy zjavenia si musíme uvedomiť, že ona nie je len víziou budúcnosti, ale hlavne skutočnosťou, ktorú žijeme práve teraz. Nachádzame sa v období medzi dvomi príchodmi Krista. Jeden sa uskutočnil pred dvetisíc rokmi a na druhý stále čakáme. Tento čas čakania by sme nemali premárniť, ale mali by sme sa usilovať uvedomiť si svoje postavenie v pláne Božej lásky. Keď žijeme podľa seba, podľa svojich pravidiel a svojvôle, a nie kresťanských podľa Božích prikázaní, nemôžeme precítiť, čo je Boží plán. Ak sme pripútaní k veciam, nezacítíme Boha, ale budeme cítiť nedostatok pokoja a radosti. Málo pokoja, radosti a lásky značí, že nie je s nami ničो v poriadku.

Rútíme sa časom a priestorom povznesení nad „pravidlá cestnej premávky“ a výstražné tabule pri tejto našej ceste životom. Nečudujme sa potom, že často blúdime. *Ježiš im povedal: neýlíte sa preto, že nepoznáte Písmo ani Božiu moc? (Mk 12, 24).* Boh je slovo. Keď ho poznáte, Duch Svätý vám povie, čo máte robiť. My podobne ako Ježiš musíme robiť to, čo je Božia vôľa. Svoje svedomie budeme počuť len vtedy, keď v našom srdci bude pokoj a láska. Členovia biskupskej synody v októbri 2008 konštatovali, že podľa verejného výskumu pravidelne číta Sväté písmo 4,2 %, nepravidelne 35,8 % a vôbec nečíta 60,0 % ľudí. V práve uplynulom povel'konôčnom období sme často vzývali Ducha Svätého, aby nás osvietil a ukázal nám cestu. Čo v nás má osvietiť, keď sme si v sebe nič ušľachtilé neuložili, len zbytočné haraburdy? Prestávame používať rozum a cit, naleťme na každú novinársku „kačicu“, ktorej jediným cieľom je vzbudiť v nás pocit neistoty, hnevu, mŕnostoni a strachu. Niekde som čítala, že vo Svätom písme sa 365-krát

opakuje „*Nebojte sa!*“ Blahoslavený pápež Ján Pavol II. nám túto vetu veľakrát prizvukoval. Tak čoho sa máme báť? Pravidlá sú dávno jasne dané, len si ich treba prečítať a prosiť Boha o silu pri ich dodržiavaní. Pretože my sme takí slabí, že bez Božej pomoci nie sme schopní ich plniť, aj keď ich bezpochyby poznáme.

V poslednej časti Apokalypsy Pán Ježiš hovorí: *Hľa, prídem čoskoro a moja odplata so mnou; odmením každého podľa jeho skutkov. Ja som Alfa a Omega, Prvý a Posledný, Počiatok a Koniec. Blahoslavení sú tí, čo si vypierajú rucha: budú mať moc nad stromom života a budú môcť vstúpiť bránami mesta. Vonku zostanú psi, traviči, nemravníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto miluje lož a dopúšťa sa jej (Zjv. 22, 12 – 15).* Môžeme povedať, že žijeme v plnosti, vo vrcholnom období čias. Starý zákon bol prípravným obdobím na príchod Ježiša Krista. Nový zákon bol prípravou na príchod Ducha Svätého. Keď sa skončí toto obdobie, potom sa môžeme vrátiť k Otcovi do Nového Jeruzalema. Kým v knihe Exodus hovorí Boh: *Nebudeš môcť vidieť moju tvár, lebo človek ma neuvidí, ak má ostať nažive (2M 33, 20).* V Nebeskom Jeruzaleme budeme mať bezprostredné spoločstvo s Bohom. „*Mesto nepotrebuje ani slnko, ani mesiac, aby mu svietili, lebo ho ožaruje Božia sláva a jeho lampou je Baránok (Zjv 21, 23).* Ten, čo dosvedčuje tieto zjavenia, hovorí: *Ano prídem čoskoro. Príd', Pane Ježišu, ale ešte predtým nám otvor oči, uši a hlavne srdcia, aby sme Ťa dokázali vnímať a cítiť. Lebo Ty si stále prítomný medzi nami a v nás aj keď Ťa zatiaľ nevidíme. Nech nás na tejto ceste posilňujú slová Panny Márie vyslovené na svadbe v Káne Galilejskej: *Urobte všetko, čo Vám povie (Jn 2, 5).**

Taňa Hrašková

Farská knižnica informuje

Francúzsky kňaz Jacques Philippe, člen komunity Blahoslavenstiev, je známy a obľúbený autor kníh venovaných problematike duchovného života. Jeho texty sú jasné a pomáhajú nájsť riešenia a východiská z bludiska moderného, pretechnizovaného sveta.

Jeho ťažiskom je vždy modlitbový život, evanjeliová jednoduchosť, návraty ku koreňom spirituality. Preto dávam do pozornosti poslednú publikáciu z jeho pera vydanú v slovenčine: **Jacques Philippe: Volám Ťa žiť (Komunita Blahoslavenstiev, 2010, 142 s.).**

Jeho diela sú charakterizované menším formátom, ale hutným textom. Problematiku všeobecného Božieho povolania vykresľuje na základe jedinečného povolania k životu teraz a tu, v tomto čase a priestore. Ľudský život chápe ako dobrodružstvo, ako úzas, ako vďaka, ako jedinečný Boží dar, ako najväčší z darov, lebo je základom na prijatie ostatných darov a ostatných Božích zavolaní a povolání.

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Pi: 14,30 – 16,30 h; telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566; kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; **18,00 h**, v sobotu popoludní len o 18,00 h;

• **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je. Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Bečkari)

sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)

sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h
- v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h
- v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

2. 7. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 16. 7. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca
- vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorok o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚL

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby kresťania prispievali k zmierňovaniu hmotného i duchovného utrpenia postihnutých chorobou AIDS, predovšetkým v najchudobnejších krajinách.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Za veriacich, ktorí pracujú na misijných územiach, aby boli svedkami evanjeliovej radostnej zvesti a živými znakmi Kristovej lásky.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby deti a mládež s väčšou ochotou počúvali a nechali sa formovať kresťanskou náukou a popri oddychu venovali viac času modlitbe a počúvaniu Božieho slova.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 7. Návšteva Panny Márie

3. 7. Sv. Tomáša, apoštola

5. 7. Sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov, spolupatronov Európy

11. 7. Sv. Benedikta, opáta, patróna Európy

16. 7. Panny Márie Karmelskej

17. 7. Sv. Andreja-Svorada a Benedikta, pustovníkov pripadá na nedeľu, preto sa v tomto roku neslávi

22. 7. Sv. Márie Magdalény

23. 7. Sv. Brigity, rehoľníčky, spolupatronky Európy

25. 7. Sv. Jakuba, apoštola

26. 7. Sv. Joachima a Anny, rodičov Panny Márie (toho roku sa neslávi)

27. 7. Gorazda, žiaka sv. Cyrila a Metoda – spomienka pripadá na nedeľu, preto sa tohto roku neslávi

OZNAMUJEME

• Sviatok sv. Cyrila a Metoda

V utorok 5. 7. na sviatok našich vierozvestov sv. Cyrila a Metoda budú sv. omše o **6,00; 7,30; 9,00; 16,30 a 18,00 h**.

• Zápis omšových úmyslov

Omšové úmysly (intencie) na mesiac august sa budú zapisovať v Krstnej kaplnke v pondelok 4. 7. od 16,00 h.

• Letný bohoslužobný poriadok

Počas letných prázdnin od 6. 7. do 31. 8. sv. omše vo všedné dni (okrem soboty) o 18,00 h nebudú.

(Dokončenie zo s. 7)

Okrem úvodu a záveru je kniha členená na päť podkapitol, ktoré ako niť spája téma dobre prežitého života, povolanie byť stvorením a prežiť život dôstojne, statočne a vďačne. Vedomie, že život vôbec nie je ľahký, ale s pomocou Ducha Svätého ho možno prežiť naplno, je receptom pre čitateľov, je návodom, ako ďalej v problematických chvíľach. Autorove myšlienky a rady sú tou navigáciou, ktorá nám umožňuje nestratiť sa vo vire problémov a ťažkosti. Ukazuje nám svetlo v tme. Je spoľahlivou smerovkou na dobrú, aj keď často nie ľahkú cestu. Čítajúc jeho texty vidíme svetielko v tuneli, zrazu máme jasnejšie poznanie o zmysle našich životných problémov. Každá kríza je šanca, každý problém má svoje riešenie, nijaká kaša sa neje taká horúca, ako sa uvari...

V dnešných dňoch sme často svedkami, že ľudia už nevidia správnu cestu, že sa už nedokážu tešiť z daru života. Nevážime si život v jeho rozmanitých formách, všetci túžime len po úspešnom a ľahkom, bezproblémovom živote. Ťažkosti a neúspechy nás úplne paralyzujú a vífazi zúfalá snaha po nebytí, nežítí. To však nie je Boží zámer s človekom, to nie je v intenciách Božieho volania k životu. Ako zastaviť nesprávne smerovanie k beznádeji, sa dozvieme práve z tejto nenápadnej publikácie, po ktorej odporúčam siahnuť každému, kto sa akokoľvek zamotal v živote. A takých nás je veľmi veľa.

Monika Šandorová